

Stichting Kinderopvang Het Steigertje

Pedagogisch Beleidsplan

Pedagogisch beleid

Het Steigertje

Maart 2008

Inhoudsopgave

<i>Inleiding</i>	3
Deel 1	
<i>Pedagogische visie</i>	4
<i>Kindvisie</i>	4
<i>Uitgangspunten</i>	
Deel 2	
<i>Dagritme en pedagogisch handelen</i>	7
Groepsindeling	
<i>Binnenkomst</i>	8
<i>Overdracht en communicatie</i>	9
<i>Maaltijden</i>	
<i>Vrij spelen</i>	12
<i>Georganiseerd spelen</i>	13
<i>Verzorging en hygiëne</i>	14
<i>Ruimte en materialen</i>	15
Deel 3	
<i>Speciaal voor ...</i>	16
<i>Speciaal voor ... Baby's</i>	18
<i>Speciaal voor ... Ukken</i>	20
<i>Speciaal voor ... Peuters</i>	22
<i>Speciaal voor ... Kinderen van 4 – 7</i>	24
<i>Speciaal voor ... Kinderen van 8 – 12 jaar</i>	25
Deel 4	
<i>Lees ook</i>	27

Inleiding

Dit vernieuwde beleidsstuk gaat over het pedagogisch handelen op Het Steigertje. Het is dus een algemeen pedagogisch beleid. Dit zijn zaken waar de pedagogisch medewerkers en ouders achter staan, waar ze rekening mee houden en die ze naar hun beste vermogen uit voeren.

Dit pedagogisch beleid is een 'levend document'. Dat wil zeggen dat er ruimte is voor aanvullingen, die zoals open-deuren-beleid en de invulling van kinderinspraak en thematisch werken, kunnen worden opgenomen in een locatiegebonden pedagogisch werkplan. Daarnaast zullen er pedagogische werkgroepen blijven bestaan, die zich bezighouden met verschillende aandachtsgebieden die in de pedagogische cirkel genoemd worden.

Dit algemene pedagogisch beleidsplan is een schriftelijke weerslag van de dagelijkse opvoedingspraktijk op de groep, aangevuld met de visies en idealen die de praktijk voeden en vormen.

In het eerste deel, pedagogische visie, worden de voorwaarden en uitgangspunten, algemene kindvisie, pedagogische cirkel en visie op specifieke onderwerpen genoemd.

Het tweede deel, dagritme en pedagogisch handelen, van dit beleidsstuk bestaat uit beschrijvingen. Daarbij volgen we het verloop van de dag in de groep. We beginnen met de pedagogische kanten van het binnenkomen in de groep. Vervolgens komen allerlei situaties aan bod, vanuit opvoedkundig oogpunt. In de kantlijn van de beschrijvingen staat vermeld over welk thema of competentie het betreffende stukje gaat. Een competentie is een samenhangend geheel van vaardigheden, motivatie, houding, kennis en inzicht. De competenties komen voort uit de Wet Kinderopvang en de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang.

Het betreft hier de competenties:

- a. emotionele veiligheid
- b. sociale competentie
- c. persoonlijke competentie
- d. overdracht van normen en waarden

Hieraan voegen wij nog toe:

- e. cognitieve ontwikkeling bij BSO kinderen

In het derde deel, speciaal voor, worden de bijzonderheden van de verschillende leeftijdsgroepen binnen de opvang belicht.

In het vierde deel, lees ook, is een lijst opgenomen van verwijzingen naar andere documenten.

Zo kunnen we het pedagogisch beleid plaatsen in het geheel van andere beleidslijnen in en rond Het Steigertje.

Deel 1

Inventarisatie van de Pedagogische visie

Wij vinden dat ieder kind uniek is, met de wil om zichzelf te kunnen ontplooiën. Dat ieder kind behoefte heeft aan contact, als basis voor zijn persoonlijke en sociale ontwikkeling. Dat ieder kind zich wil uiten, door middel van geluid, beeld en beweging en dat ieder kind zich de wereld eigen wil maken.

Voorwaarden en uitgangspunten

Opvang

Alle kinderen zijn gelijkwaardig. We respecteren ieders persoonlijke geloofs- en levensovertuiging en dragen dit ook uit naar de kinderen. Ouders hebben de opvoedingseindverantwoordelijkheid, Het Steigertje is mede-opvoeder. Opvang is vrije tijd, regels staan in dienst van ontwikkeling, plezier en respect.

Ontwikkeling kinderen

Kinderen komen het best tot zichzelf in een positieve sfeer. Kinderen voelen zich veilig als ze erkend worden en als ze hun omgeving kunnen begrijpen. Continuïteit is goed voor de ontwikkeling. Elke situatie is het ervaren waard.

Werkwijze

We houden rekening met ieders persoonlijke eigenschappen en ontwikkelingsstappen.

Algemene kindvisie

Zelf

Ieder kind wordt als uniek beschouwd. In de praktijk wordt er daarom op individuele basis naar de kinderen gekeken. Dit houdt in dat de pedagogisch medewerkers voor ieder kind beschikbaar zijn, de kinderen op een rustige manier aanspreken, het kind de nodige rust gunnen, maar ook heel consequent zijn. De pedagogisch medewerkers behandelen de kinderen met respect, maar verwachten tegelijkertijd ook respect terug. Dit uit zich door een open houding aan te nemen, eerlijk te zijn, interesse te tonen en zich in de wereld van het kind te verplaatsen. Ook wordt er verwacht dat pedagogisch medewerkers objectief blijven. Als een kind een pedagogisch medewerker benadert, zal deze actief luisteren en aandacht bevestigen door

oogcontact te maken.

Naarmate kinderen ouder worden groeit hun verantwoordelijkheid en zelfstandigheid. Pedagogisch medewerkers stimuleren deze zelfstandigheid door kinderen verantwoordelijkheid te geven voor bijvoorbeeld het opruimen van eigen materialen of het meehelpen opruimen hiervan. Door activiteiten te organiseren die de kinderen zelfstandig kunnen ondernemen, kinderen de tijd te geven zaken zelf op te lossen en de kinderen complimenten te geven wanneer nodig.

Alle kinderen worden vanuit een positieve houding benaderd. De pedagogisch medewerkers zijn vriendelijk en staan klaar voor de kinderen.

Samen

Ieder kind heeft behoefte aan contact. Pedagogisch medewerkers scheppen voorwaarden waarin dat kan plaatsvinden, door beschikbaar te zijn voor de kinderen, consequent te zijn in hun omgangsvorm, samen activiteiten te ondernemen, onderling contact te stimuleren en een goede sfeer te bevorderen.

Expressie

Ieder kind wil zich uiten. Doordat de pedagogisch medewerkers openstaan voor de kinderen kan er goede communicatie plaatsvinden. Door het stellen van vragen, het aanbieden van bepaalde activiteiten die bij de ontwikkelingsfasen horen, wordt de ontplooiing gestimuleerd.

Innerlijk

Ieder kind wil zich de wereld eigen maken. Pedagogisch medewerkers zullen daarom een gevarieerd activiteitenaanbod aanbieden, waardoor kinderen nieuwsgierig blijven, vragen gaan stellen, en daarvan kunnen leren. Er wordt door de pedagogisch medewerkers een balans gecreëerd tussen actie, rust, verzorgen en beschermen en het bijbrengen van normen en waarden.

Pedagogische cirkel

In de opgezette pedagogische werkgroepen, die zich bezighouden met verschillende aandachtsgebieden van het

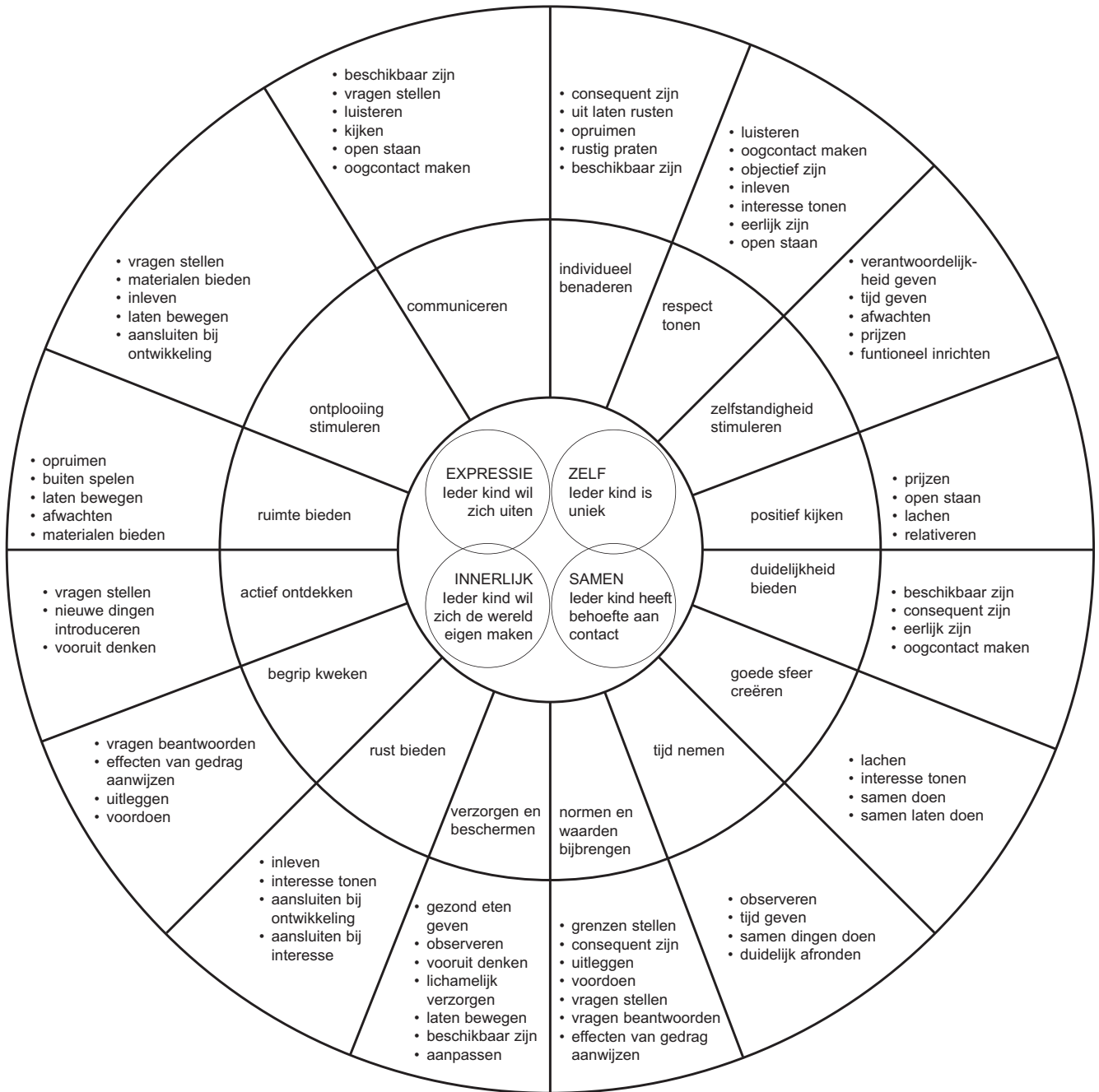
pedagogisch beleid wordt met behulp van de pedagogische cirkel het beleid getoetst aan de dagelijkse praktijk. Het beleid kan hiermee worden uitgewerkt en waar nodig aangepast zodat er continu kan worden verbeterd.

De uitgangspunten van de kindvisie staan in het midden van de cirkel weergegeven, onder de kernwoorden Expressie, Zelf, Innerlijk en Samen. De kindvisie wordt in steeds grotere cirkels uitgesplitst.

We doen voor, leggen uit, maken duidelijk, maken het niet moeilijker dan nodig is.

Uiteraard zijn er nog veel meer aspecten waarop wij een visie en werkwijze hebben ontwikkeld. Deze worden in deel 2 en deel 3 beschreven en waar nodig uitgewerkt in protocollen.

Deel 2

Dagritme en pedagogisch handelen

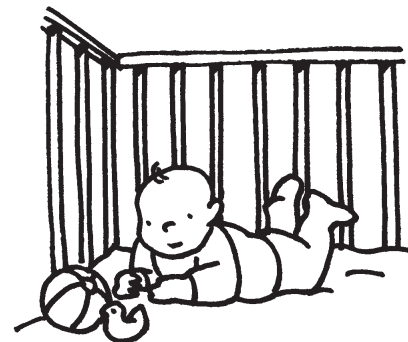
Groepsindeling

In dit gedeelte beschrijven we in grote lijnen hoe een dag eruitziet op het kinderdagverblijf en de BSO. Veel zaken zijn van toepassing op kinderen van alle leeftijden. Toch noemen we hier en daar enkele bijzonderheden. Daarbij maken we gebruik van de volgende leeftijdsgrenzen. Een baby is een kind tussen 0 en 1 jaar. Een uk is een kind tussen 1 en 2 jaar. Een kind tussen 2 en 4 jaar noemen we een peuter. Schoolkinderen worden wat betreft leeftijd vaak aangeduid als de 'achtminners' en de 'achtplussers'.

Bij Het Steigertje hebben we de opvang ingedeeld naar leeftijdsgroepen. Baby's, ukken en peuters gaan naar een kinderdagverblijf. Daar worden ze opgevangen in een groep met leeftijdsgenootjes (horizontale groep) of in een groep met kinderen van uiteenlopende leeftijden (verticale of halfverticale groep), 0-4 jaar of 0-2 jaar en daarna 2-4 jaar. De groepsindeling heeft gevolgen voor dagritme, activiteiten en spelontwikkeling. De keuze voor horizontaal of verticaal hangt af van de voorkeur van de ouders, de leeftijdsverdeling in de groep, de beschikbaarheid en het karakter van het kind.

Kinderen van 4 jaar en ouder worden buitenschools opgevangen – op de BSO. Ook daar zijn groepen horizontaal (4-6, 6-9, 9-12) of verticaal (4-12) samengesteld. Op de verticale groepen van de BSO worden regelmatig activiteiten gedaan in subgroepjes van een bepaalde leeftijd of met een bepaalde interesse.

Het aantal pedagogisch medewerkers per groep is afhankelijk van het aantal kinderen. Er wordt uitgegaan van drie vaste pedagogisch medewerkers per groep. Soms is één van de vaste pedagogisch medewerkers niet aanwezig. We zetten dan invalkrachten in, bij voorkeur uit onze eigen vaste invalpool. Dit zijn flexibel inzetbare pedagogisch medewerkers, die veel kinderen persoonlijk kennen.

Aan het begin en einde van de dag is het vaak erg rustig op de groepen. Dan kunnen we (tijdelijk) groepen samenvoegen. Dit biedt de kinderen de kans om met andere kinderen en materialen te spelen. Ook op andere momenten van de dag kan het voorkomen dat kinderen hun stamgroep verlaten. Hierbij valt te denken aan de muziekles of knutselles, of tijdens de pauze van de pedagogisch medewerkers. Om er voor te zorgen dat de emotionele veiligheid van de kinderen te allen tijde gewaarborgd wordt, is er altijd een bekende groeps-pedagogisch medewerker aanwezig bij de kinderen.

Hoe weinig kinderen er ook zijn, een pedagogisch medewerker is nooit de enige volwassene op de locatie. Op kleine locaties zijn afspraken gemaakt om te zorgen dat er in geval van nood altijd minstens één andere volwassene direct aanwezig kan zijn om de pedagogisch medewerker te ondersteunen. Dit kan een locatiemanager van een andere locatie zijn of iemand van de centrale administratie of een medewerker van de school.

Binnenkomst

Voordat een kind voor het eerst naar de opvang gaat en bij de overgang naar een andere groep, krijgt iedereen de gelegenheid om aan de nieuwe situatie te wennen. Het Steigertje heeft een wenschema waarbij kinderen voorafgaand aan het contract een paar keer een paar uur komen om te wennen. Hier kan eventueel (binnen het contract) van afgeweken worden. Vooral intern wennen, bijvoorbeeld van ukkengroep naar peutergroep, is vrij flexibel. Baby's blijven de eerste tijd veel op de groep, zodat ze goed kunnen wennen aan de pedagogisch medewerkers en de omgeving. Ook baby's die beter slapen met het geroezemoes van de groep op de achtergrond kunnen als dat gewenst is op de groep slapen, bijvoorbeeld in de box.

Om een ongestoorde slaap te bevorderen laten de pedagogisch medewerkers wel alle baby's (wanneer mogelijk) wennen aan de rust van de slaapkamer.

Op de BSO wordt gewend naar behoefte. Als een kind doorstroomt van een van ons eigen kinderdagverblijf vindt het wennen op die dagen plaats. In het intakegesprek is aandacht voor de mogelijkheid om te komen wennen en kennismaken op de BSO. Indien mogelijk wordt een intake gedaan tijdens de BSO-opvangtijden, zodat ouders en kind een reëel beeld kunnen krijgen van de BSO.

De eerste weken hebben de pedagogisch medewerkers extra aandacht voor de wennende kinderen. Kleine kinderen mogen, als ze daar behoefte aan hebben, lekker hun knuffeltje en speentje bij zich houden gedurende de dag. Daarna hebben de kinderen hun draai in de groep meestal goed gevonden en is die extra aandacht minder nodig.

Op het kinderdagverblijf en de BSO worden ouder en kind 's morgens bij binnenkomst op de groep opgevangen door een pedagogisch medewerker. De pedagogisch medewerker maakt contact met het kind en zorgt dat het kind zich welkom voelt. Lichamelijk contact, zoals een hand of een omhelzing, hoort daar vaak bij, net als een praatje met de brengende ouder.

Het afscheidsritueel tussen ouder en kind op het kinderdagverblijf hoeft niet lang te duren. Belangrijk is dat ouder en kind, in aanwezigheid van de pedagogisch medewerker, echt afscheid nemen van elkaar: een kus, zwaaien en weggaan. Daarna kan het spelen beginnen!

Na schooltijd worden de kinderen die naar de BSO gaan van school gehaald door de pedagogisch medewerker. Ze begroeten elkaar bij de klas of op het schoolplein.

Goed afscheid nemen is een kunst. Het vraagt vertrouwen in volwassenen en speelkameraadjes, maar eerder nog hechting en het besef dat mensen blijven bestaan als je ze niet ziet.

De pedagogisch medewerkers houden deze ontwikkelingen bij het kind goed in de gaten en passen hun handelen aan aan elk individu. Bij binnenkomst en afscheid ontwikkelt een kind enkele belangrijke vaardigheden. Naarmate het kind ouder wordt zal het hierin steeds zelfstandiger worden. Zelf groeten, zelf vertellen hoe het gaat, zelf de jas ophangen, de speen of knuffel wegleggen, speelgoed pakken, noem maar op. Voor de BSO komt daar ook nog bij: zelf de weg vinden naar de pedagogisch medewerker. Pedagogisch medewerkers bevorderen deze zelfredzaamheid door het kind de kans te geven om iets zelf te doen. Zij helpen en begeleiden waar nodig en prijzen het kind voor de stappen die het neemt.

Kinderen leren de beleefdheidsregels ten aanzien van begroeten en afscheid nemen. Pedagogisch medewerkers nemen hierin in eerste instantie het voortouw. Vervolgens laten ze het meer en meer aan de kinderen zelf over, al blijft het soms nodig om ze er even aan te herinneren.

Als het kind opgehaald wordt door iemand anders dan de ouders/verzorgers, moeten de pedagogisch medewerkers daarvan tevoren op de hoogte gesteld worden door de ouders/verzorgers.

Emotionele veiligheid

Persoonlijke en sociale competenties

Normen en waarden

Huisregels

10

Overdracht en communicatie

De kinderopvang speelt een grote rol in de opvoeding van een kind. We zijn dan ook samen met de ouders verantwoordelijk voor het welzijn van een kind. Het is dan ook belangrijk om samen met ouders opvoedingsideeën en bevindingen uit te wisselen. Dit begint al bij een rondleiding. Daarin wordt de visie en werkwijze van Het Steigertje aangegeven, zodat ouders bewust voor Het Steigertje kunnen kiezen.

Tijdens het intakegesprek kunnen de ouders aangeven wat zij belangrijk vinden in de opvoeding van hun kind. Samen met de pedagogisch medewerkers worden dan afspraken gemaakt. De pedagogisch medewerkers kunnen aangeven hoe zij met de verschillende opvoedingssituaties omgaan.

Wij vinden het erg belangrijk dat de ouders zich betrokken voelen. Wij realiseren ons dat wij opvang bieden aan het dierbaarste bezit van de ouders. Wij staan dan ook open voor ideeën en adviezen van de ouders en zijn altijd bereid om beslissingen opnieuw te overwegen en toe te lichten.

Tussen pedagogisch medewerkers en ouders vindt een individuele overdracht plaats. Daarbij wordt besproken hoe het met het kind gaat en wat belangrijk is om te weten voor de verzorging en begeleiding. De breng- en haalmomenten zijn hiervoor zeer geschikt. BSO-kinderen vertellen bij binnenkomst zelf aan pedagogisch medewerkers hoe het gaat.

De pedagogisch medewerkers groeten alle kinderen en ouders die binnenkomen en nemen voor iedereen even de tijd om te praten. Zo raken de pedagogisch medewerkers goed op de hoogte van de stemming van het kind, de gezondheid en speciale gebeurtenissen thuis of op school. Ze kunnen daar dan indien nodig rekening mee houden en kunnen het kind beter begrijpen. Als ouders of kinderen bijzonderheden doorgeven, schrijft de pedagogisch medewerker deze meteen op in het logboek van de groep of de groepsagenda.

Tijdens het haal- en brengcontact is het wel van belang dat de pedagogisch medewerker haar aandacht ook bij de groep kan houden. Voor een wat langer of intensiever gesprek kunnen ouders daarom beter een aparte afspraak maken.

Jaarlijks wordt de ontwikkeling van ieder kind geëvalueerd en vastgelegd in een observatieboekje. Indien gewenst wordt dit met ouders besproken. Dit staat naast de dagelijkse overdracht bij het brengen en halen. Ook op die momenten worden de competenties van het kind besproken. Daarnaast bestaat er op de dagverblijven voor elk kind een communicatieschrijftje. Daarin schrijven ouders en pedagogisch medewerkers informatie en anekdotes over het kind.

De pedagogisch medewerkers verzorgen verder een logboek voor hun onderlinge overdracht. Daarin schrijven ze dagelijks de bijzonderheden van elk kind en van de groep als geheel. Ook tijdens het groepsoverleg kunnen de pedagogisch medewerkers hun inzichten over ieder kind met elkaar bespreken. In de communicatie met kinderen stemmen pedagogisch medewerkers hun boodschap en taalgebruik af op het kind. Ze leren kinderen te vertellen zonder hen te onderbreken en ze luisteren naar wat het kind zegt.

Kinderen leren dat praten en communicatie belangrijk zijn voor een goed contact. Pedagogisch medewerkers geven daarbij het goede voorbeeld en spelen een bemiddelende rol bij conflicten en ruzies. Kinderen leren ook veel van elkaar. Als er toch ongewenst gedrag voorkomt, zal een pedagogisch medewerker (of een kind) dan ook eerst benoemen wat er gebeurt en verbaal corrigeren, ook bij de kleinste kinderen. Mocht het nodig zijn, dan kan de pedagogisch medewerker kinderen uit elkaar zetten of een kind (binnen de groep) even apart zetten. Pedagogisch medewerkers schreeuwen niet tegen de kinderen en verwachten ook van de kinderen dat ze op normale toon met elkaar praten. Een pedagogisch medewerker die boos is zal natuurlijk wel eens haar stem verheffen, maar van schreeuwen of schelden kan geen sprake zijn. De pedagogisch medewerkers hebben daarin een duidelijke voorbeeldfunctie.

Bij de intake ontvangen ouders een overzicht van de geldende huisregels. Zo zijn zij vooraf al goed op de hoogte. Op de BSO stellen de kinderen een aantal aanvullende huisregels samen op, onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers. Die regels hangen op een zichtbare plaats in de BSO, zodat iedereen ze kan zien.

Pedagogisch medewerkers ontvangen van de ouders de nodige informatie over de gezondheid van hun kind. Dit gebeurt al tijdens de intake, maar ook bij de dagelijkse overdracht.

Alle bijzonderheden worden vastgelegd in het logboek met kindgegevens en steeds up-to-date gehouden.

Ouders laten de pedagogisch medewerkers ook via het toestemmingsformulier weten wat zij wel en niet toestaan op het gebied van veiligheid en gezondheid. Medicijngebruik wordt altijd besproken tussen ouders en pedagogisch medewerkers. Als er een besmettelijke ziekte heerst op de locatie, worden alle ouders van die locatie geïnformeerd via een algemene brief op de deur of in het bakje van hun kind.

Maaltijden

Eten hoort bij het leven en dus ook bij de opvang. Als kinderen het dagverblijf binnenkomen hebben ze thuis al ontbeten of een fles gekregen. Op het kinderdagverblijf krijgen de kinderen 's ochtends fruit, tussen de middag warm eten, 's middags wat yoghurt of een koekje en aan het eind van de middag een broodmaaltijd.

Op de BSO krijgen de kinderen 's morgens bij binnenkomst een ontbijt aangeboden als ze thuis nog niet gegeten hebben. Na schooltijd krijgen zij fruit en aan het eind van de middag een warme maaltijd.

De maaltijden vormen rustpunten in de dag. Tijdens het eten staan gezelligheid en contact centraal. De pedagogisch medewerkers zorgen met tafelgewoontes, tafelbezetting en tafelmanieren voor een huiselijke sfeer. De maaltijdsituatie heeft een duidelijke start, een gemoedelijk, ongestoord verloop en een duidelijke afronding. De pedagogisch medewerkers houden rekening met persoonlijke kenmerken en voorkeuren, of dat nou gaat om dieet, karakter of competenties van een kind. Een kind dat iets niet lust krijgt eerder complimenten voor een paar hapjes dan een kind dat het heel erg lekker vindt. Met een kind dat iets erg lekker vindt kunnen pedagogisch medewerkers zich richten op eetplezier, smaakontwikkeling en tafelmanieren. Als een kind iets niet mag eten (dieet vanwege bijvoorbeeld allergie, geloofs- of levensover-tuiging, medicatie) zorgen de pedagogisch medewerkers, eventueel in overleg met de ouders, voor een volwaardig alternatief.

Eén van de eerste vroege ontwikkelingsstappen die een kind

Aan tafel bij de peutergroep gaat het er gezellig aan toe. De meeste kinderen hebben hun bordje al leeg, maar Valentino heeft bijna al zijn eten nog voor zich liggen. Hij zit met zijn handen op schoot rustig om zich heen te kijken. Het valt juf Heleen op dat hij nog steeds erg bleek ziet. Vanmorgen voelde hij zich ook al niet lekker. Ook Maryam heeft haar eten nog niet op. Ze heeft de grootste pret met haar tafelenootje – onder de tafel kiekeboe spelen! Heleen merkt dat de rest van de groep nu echt klaar is om van tafel te gaan. Ze klopt eerst even bij Maryam op de tafel. “Maryam, ben je klaar met eten?” “Nee! Ik wil nog rijst!” roept Maryam. Heleen zegt dat ze dan nu moet gaan eten, want iedereen is verder klaar dus het is tijd om een liedje te zingen en af te ruimen. Maryam duikt snel weer onder de tafel en roept dan heel hard “Kiekeboe!” tegen Heleen. Heleen kijkt haar met opgetrokken wenkbrauwen aan en zegt “Nu eerst even eten.” Maryam gaat gauw eten en haar buurmeisje begint vast te zingen. Heleen vraagt ook aan Valentino of hij klaar is met eten. Hij knikt. “Heb je ergens pijn, Valentino?” vraagt Heleen. Hij schudt zijn hoofd.

Heleen geeft hem een knipoog en besluit om tijdens Valentino's slaapje even zijn vader te bellen.

maakt is het aannemen van voeding van iemand anders dan zijn moeder. Vervolgens komt het verkennen van vast voedsel en het drinken uit een beker. Daarna leert een kind steeds zelfstandiger en netter te eten. Daarbij spelen coördinatie en motoriek een grote rol, zoals bij het gebruiken van bestek en het goed kauwen en slikken.

Pedagogisch medewerkers stimuleren al deze vaardigheden en zorgen ervoor dat een kind trots kan zijn op zichzelf bij deze ontwikkeling. Behalve zelfstandigheid is ook het ontdekken en herkennen van voedsel een verrijking. Aan het uiterlijk en de smaak van de maaltijd wordt dan ook de nodige aandacht besteed, zodat kinderen hun ervaring kunnen verbreden en verdiepen. Op Het Steigertje worden zeer diverse gerechten bereid. Dit draagt bij aan de eetcultuur op de groep en aan een uitgebalanceerd dieet.

De maaltijdsituatie leent zich heel goed voor het vergroten van de sociale vaardigheden van kinderen. Kinderen leren elkaar te helpen, hulp van elkaar te krijgen, op elkaar te wachten en beleefd om dingen te vragen. Bij het tafeldekken, opscheppen/inschenken, uitdelen en afruimen helpen de kinderen vaak mee. Ze dragen eigenhandig een steentje bij aan het welzijn van de hele groep, wat zowel het groepsproces als hun gevoel van eigenwaarde bevordert. Pedagogisch medewerkers stimuleren dit proces door de kinderen mee te laten helpen en ruimte te geven voor zelfstandigheid.

Pedagogisch medewerkers eten mee en hebben een voorbeeldfunctie aan tafel. Ze laten de kinderen zo veel mogelijk zelf eten, met complimenten voor goed en netjes eten en tafelmanieren.

De belangrijkste huisregels bij maaltijden zijn:

samen aan tafel, samen van tafel;

de warme maaltijden en minstens één andere maaltijd (op het kinderdagverblijf) worden met bestek gegeten van een bordje;

pedagogisch medewerkers eten mee;

tijdens het eten kunnen kinderen niet op de groep gebracht of gehaald worden (in overleg kan een pedagogisch medewerker wel het kind op de gang komen halen of brengen).

Gezien onze visie op 'ontdekking', zullen pedagogisch medewerkers altijd de kinderen stimuleren om te proeven.

Tijdens het eten zit de hele groep aan tafel. Er wordt dus niet gelopen met eten. Allergie- en dieet-informatie wordt door de ouders aan pedagogisch medewerkers gegeven en steeds, ook binnen Het Steigertje, gecontroleerd en up-to-date gehouden.

De warme maaltijden worden samengesteld in overleg met deskundigen. Er is een ruime hoeveelheid groente en de verschillende bestanddelen van de maaltijd zijn bij voorkeur herkenbaar in smaak en structuur. Het eten wordt warm, maar niet te heet geserveerd.

Op de kinderdagverblijven wordt in principe geen suikergoed aangeboden, met uitzondering van feestdagen. Bij de boterham is wel zoet beleg. Op de BSO mogen kinderen snoepen of snacken met mate, ter beoordeling aan de pedagogisch medewerkers. Dit heeft te maken met het feit dat de smaakontwikkeling juist bij hele jonge kinderen bepalend is voor de voorkeuren die ze verder ontwikkelen. We willen dus in die beslissende periode niet te veel zoetheid aanbieden.

Kinderen kunnen tussendoor drinken krijgen als ze daarom vragen. In verband met het huiselijke karakter van een gezamenlijke maaltijd, is de eetsituatie vrij 'uitzonderingsgevoelig'. Het ene kind mag iets niet eten, het andere kind hoeft het niet te eten van zijn ouders, de derde wil het niet maar moet het wel, weer een ander kan nog geen vijf minuten stilzitten. Al deze dingen kunnen en mogen gebeuren. Dat vraagt om een duidelijke, maar spaarzame structuur, bijvoorbeeld door niet elk kind hetzelfde op te (laten) scheppen, maar wel de regel te hanteren dat iedereen zijn bord leeg moet eten. Ook kunnen de pedagogisch medewerkers bij de

kinderen begrip aanleren voor het feit dat een kind dat nauwelijks stil kan zitten wèl met zijn benen mag wiebelen of steeds als eerste van tafel mag. De pedagogisch medewerkers zullen hierbij kiezen voor een gemoedelijke sfeer, waarin zowel de groep als de individuele kinderen zich prettig kunnen voelen.

Vrij spelen

Vrij spelen betekent dat de kinderen zelf hun spel bepalen.

Ze kiezen zelf waarmee ze gaan spelen en met wie. Door veel vrij te spelen ontdekken kinderen hun mogelijkheden en voorkeuren. Dagelijks zijn er verschillende vrije spelmomenten op de groep. Ook buitenspelen is vaak vrij spel. De kinderen gaan zo vaak mogelijk naar buiten om te spelen. Binnen hebben pedagogisch medewerkers de mogelijkheid om in onderling overleg verschillende (groeps)ruimtes beschikbaar te maken voor de kinderen. Dit vergroot de keuzemogelijkheden en ontwikkelingskansen van de kinderen. Door de ruimtes in te delen in hoeken die een duidelijke functie hebben creëren de pedagogisch medewerkers een situatie die rijk is aan ideeën, maar wel overzichtelijk voor kinderen.

Bij vrij spelen speelt vertrouwen een grote rol. Vertrouwen dat een kind zichzelf en anderen kan vermaken, dat kinderen netjes met hun spullen omgaan, vertrouwen dat de pedagogisch medewerker wel beschikbaar blijft, vertrouwen dat de kinderen er zelf wel uit komen... Dit vraagt van de pedagogisch medewerker een zeer open en sensitieve houding. Ze kan dan inschatten waar elk kind behoefte aan heeft en daar het aanbod of de keuzemogelijkheden op afstemmen. Zo kan ze ook meegaan in het spel van de kinderen. Daar bestaat de emotionele veiligheid uit: vertrouwen in de beschikbaarheid, de voorspelbaarheid, het begrip en het respect van de pedagogisch medewerker. Dit is een basisvoorwaarde voor vrij spel en voor ontwikkeling.

Vrij spel biedt kinderen de kans om te leren initiatief te nemen en keuzes te maken. Aan hun spel en hun prestaties ontlene kinderen voldoening, trots en zelfvertrouwen.

Het is de taak van de pedagogisch medewerker om kinderen tot verschillende soorten spel te motiveren en te stimuleren, zodat elk kind zich breed kan ontwikkelen. Daarnaast ondersteunt de pedagogisch medewerker de kinderen bij het proces van kiezen, onderhandelen en prioriteiten stellen.

Vrij spel biedt heel veel sociale mogelijkheden. Kinderen leren niet alleen rekening houden met elkaar, maar ook contact maken, onderhandelen en ruzie maken. De pedagogisch medewerker helpt hen daarbij als dat nodig is.

De 'spelregels' van het vrij spelen, zoals beurtwisselen en respect voor materialen, worden overgedragen door uitleggen, voordoen, waarschuwen en waar nodig straf (materiaal wegnemen en/of kinderen uit elkaar zetten). Belangrijker nog is de voorbeeldfunctie die de pedagogisch medewerker hierin heeft.

Het waarschuwen is ook erg belangrijk voor de veiligheid van de vrije spelsituatie. Kinderen doen in enthousiasme of onwetendheid vaak dingen die vervelende gevolgen kunnen hebben. De pedagogisch medewerker zal hierop inspelen door te waarschuwen en uit te leggen wat er gebeurt. Ze houdt daarmee het overzicht over de ruimte en de kinderen. Kinderen worden eraan herinnerd om hun spullen op te ruimen als ze klaar zijn. Dit zorgt ervoor dat de ruimte overzichtelijk blijft en dat er geen rondslingerend speelgoed voor gevaarlijke situaties zorgt.

Georganiseerd spelen

Wij hechten grote waarde aan gezamenlijk spelen. Daarbij hebben pedagogisch medewerkers en kinderen de vrijheid om zelf activiteiten te kiezen en te organiseren. Daarnaast zijn er twee terugkerende activiteiten waar alle locaties gebruik van kunnen maken: muziekles en beeldende vormgeving (handvaardigheid). Voor deze activiteiten zijn gespecialiseerde docenten aangenomen. Zij stimuleren de ontwikkeling van de kinderen op het gebied van verbeelding en expressie.

De pedagogisch medewerkers stemmen de planning van activiteiten af op het karakter en de voorkeuren van de kinderen, zodat de kinderen zich prettig voelen tijdens de activiteit. Daarnaast spelen de situatie, stemming en sfeer in de groep een belangrijke rol in de keuze voor een bepaalde activiteit. Ook de houding van de pedagogisch medewerker wordt hierdoor sterk beïnvloed (directief, ondersteunend, etc.). Zo kan een kind erop vertrouwen dat er rekening wordt gehouden met zijn behoeften.

Het organiseren van gezamenlijke activiteiten biedt de kinderen de mogelijkheid om allerlei persoonlijke competenties en talenten te ontwikkelen. Afhankelijk van de activiteit stimuleren de pedagogisch medewerkers de zintuiglijke (zien, horen, proeven, voelen, ruiken) en/of motorische ontwikkeling. Ook de fantasie en het concentratievermogen worden gestimuleerd. Kinderen krijgen de uitdaging om (nieuwe) processen en materialen te ontdekken en ervaren. Ze leveren, in de groep, zelf een prestatie en kunnen daar vaak erg trots op zijn. Een taak van een pedagogisch medewerker daarbij is om elk kind te ondersteunen bij de waardering van zijn eigen prestaties.

Doordat zien spelen doet spelen, worden kinderen geprikkeld om mee te doen aan minder voor de hand liggende activiteiten. Zo blijven ze nieuwe dingen ontdekken en zich op allerlei terreinen ontwikkelen.

Bij het deelnemen aan gezamenlijke activiteiten ervaren kinderen hoe het is om deel uit te maken van een groep. Kinderen leren samen te werken, instructies op te volgen en te geven, zich in te leven en rollen aan te nemen. Het neerzetten van een teamprestatie geeft elk kind een gevoel van trots en zelfvertrouwen.

Bij veel gezamenlijke activiteiten heeft de pedagogisch medewerker een voorbeeldfunctie wat betreft normen en waarden, zoals sportief gedrag en gebruik van gereedschap. Waarden en normen worden dus bij voorkeur overgedragen door imitatie. Daarnaast benoemt de pedagogisch medewerker ongewenst gedrag en legt ze uit hoe het wél hoort. Als het nodig is kan de pedagogisch medewerker besluiten een kind tijdelijk uit te sluiten van bepaalde materialen of activiteiten.

Waar mogelijk worden activiteiten flexibel gepland, zodat de pedagogisch medewerkers in kunnen spelen op individuele wensen, behoeften en mogelijkheden. Ze sluiten ook zo veel mogelijk aan bij de sfeer in de groep.

Mocht het voorkomen dat een kind geen baat heeft bij een groepsactiviteit, dan wordt de vraag gesteld of de belangen van het kind geschaad worden. Is dat niet of nauwelijks het geval, dan zal het groepsbelang voorgaan. Elke groep bestaat tenslotte uit individuen. Daarom is het ook belangrijk dat de groeps grootte in verhouding is met het aantal pedagogisch medewerkers. Er is dan genoeg aandacht voor de ontwikkeling en belangen van elk groepslid.

Verzorging en hygiëne

Gedurende de dag zijn er veel situaties waarbij het kind verzorgd wordt door de pedagogisch medewerker. Voor kinderen zijn dit waardevolle momenten van de dag! Ze zijn bij uitstek geschikt voor het scheppen van emotionele veiligheid en geborgenheid. Het is het moment waarop een kind individuele aandacht krijgt en aangeraakt wordt, alleen op de commode of in bed of in een klein

Emotionele
veiligheid

Persoonlijke en sociale competenties

Normen en
waarden

Kindbelang – groeps-
belang

Emotionele
veiligheid

groepje bij de wc. De pedagogisch medewerker zorgt voor voorspelbaarheid en continuïteit door te vertellen wat er gaat gebeuren. Een individueel verzorgingsmoment krijgt zo ook een duidelijk begin en eind. Wanneer kinderen de leeftijd van intensieve lichamelijke verzorging voorbij zijn, rond de drie jaar, zorgt de pedagogisch medewerker voor andere momenten van knus persoonlijk contact.

Ook troosten en geruststellen hoort bij verzorging. De pedagogisch medewerkers streven naar een relatie waarin kinderen zich veilig genoeg voelen om troost van hen te accepteren en zelfs te vragen.

Tenslotte bieden ook de diverse rituelen en gewoontes rond verzorgingssituaties (zoals deze vaste volgorde: “opruimen – plassen – handen wassen – aan tafel”) de kinderen een gevoel van continuïteit en zekerheid.

De pedagogisch medewerker leert het kind steeds beter kennen en omgekeerd leert het kind de pedagogisch medewerker kennen. Ze wordt voorspelbaar voor het kind. De taal speelt er een belangrijke rol bij. Daarnaast komen bij het verzorgen alle andere facetten van de ontwikkeling aan bod. De pedagogisch medewerker krijgt ook te maken met de lichamelijke privacy en seksualiteit van een kind; het kind is kwetsbaar in deze situaties.

Kinderen leren zelfverzorging. Voor de peuters is zindelijkheid daar een belangrijk onderdeel van. Ook zelf handen wassen, zelf tanden poetsen en zelf neus snuiten zijn belangrijke competenties, net als aan- en uitkleden. Bij het ontwikkelen van deze vaardigheden krijgen de kinderen hulp van de pedagogisch medewerkers en van andere kinderen. Pedagogisch medewerkers vragen kinderen ook vaak om een ander even ergens mee te helpen, zoals schoonmaken, troosten of spullen pakken.

Pedagogisch medewerkers leren de kinderen sociale hygiëne door het goede voorbeeld en uitleg te geven. Ook over heersende ziektes of bijzondere medicijnen kan de pedagogisch medewerker vragen van de kinderen beantwoorden.

Om te zorgen dat de pedagogisch medewerkers altijd het overzicht over de kinderen kunnen houden, hanteren we de huisregel dat kinderen even vragen of ze naar de wc mogen.

Daarnaast is de belangrijkste regel dat we voorzichtig zijn met spullen en materialen van de opvang en met de spullen van andere kinderen.

Ruimte en materialen

In de groepen zijn verschillende semi-afgescheiden hoekjes te vinden. Deze creëren niet alleen een gevoel van huiselijkheid. Ze geven kinderen ook de mogelijkheid om hun omgeving te beperken

en daarmee te overzien, zodat ze zich beschermd en veilig kunnen voelen. Daarnaast zijn er hoekjes die een zichtbare functie hebben; een poppenhoek, een autokleed, een computerhoek. Dit draagt bij aan het overzicht dat een kind heeft over de ruimte.

Ook voor de pedagogisch medewerkers is overzicht belangrijk. Indeling in hoeken biedt hen dat overzicht en creëert een sfeer van rust. Op die manier kunnen ze hun aandacht blijven richten op ieder kind.

Door op rustige momenten groepen samen te voegen zorgen we ervoor dat kinderen in een bekende omgeving de gelegenheid krijgen om andere kinderen en pedagogisch medewerkers te leren kennen. Andere keren hebben ze juist de kans om met hun

Ramon, 7 jaar, heeft ringworm. Op zijn hoofd zit een plekje waar weinig haar groeit en waar allemaal roze velletjes op de huid zitten. Het kriebelt, maar Ramon weet dat hij er niet aan moet krabben. Zijn beste vriend heeft ook ringworm gehad. Om te zorgen dat de velletjes niet zomaar wegwaaien naar andere kinderen toe, draagt Ramon een pet. De hele dag, ook op de BSO. De andere kinderen vinden het maar raar. Thomas vindt het bovendien oneerlijk: hij moet altijd zijn pet afdoen tijdens het eten, maar Ramon niet! Juf Marieke legt uit dat Ramon de pet op mag houden omdat hij er voor zorgt dat de andere kinderen geen plekjes op hun hoofd krijgen. Dan stelt ze voor om na het eten allemaal een gekke-plekken-pet te maken. Een paar kinderen hebben daar wel zin in. Ze knutselen papieren petten in elkaar. Degene met de gekste pet wint en mag vanmiddag de limonade inschenken.

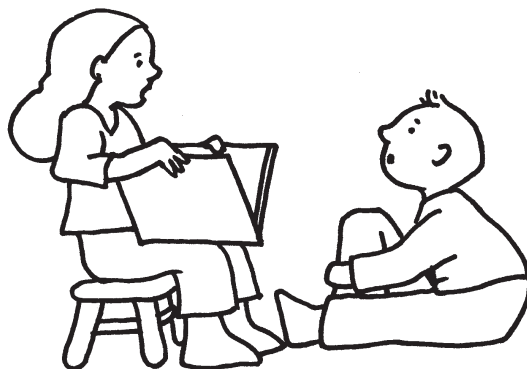
eigen vrienden en pedagogisch medewerker een nieuwe ruimte te ontdekken. Zo combineren we het vertrouwde met het onontdekte. Door pedagogisch medewerkers, kinderen en ruimtes één voor één te introduceren in vertrouwde situaties, creëren we een sfeer waarin de emotionele veiligheid van het kind gewaarborgd is. Die veiligheid is dan namelijk verankerd in het kind zelf, zodat het kind open kan staan voor andere relaties en ruimtes dan alleen de eigen pedagogisch medewerker en eigen speelkameerades in de eigen groep. Het bieden van een brede veilige basis, zorgt voor een brede vertrouwensband.

Indeling in hoeken draagt bij aan de concentratie die een kind voor een taak of spel heeft. Zo leert een kind om te kiezen voor een bepaalde activiteit en die vervolgens ook uit te voeren. Daarnaast biedt het een zekere privacy binnen de groep, zodat een kind ook de kans heeft om zich even terug te trekken als dat wenselijk is. Voor rennen, klimmen en andere beweeglijke activiteiten heeft elke locatie de beschikking over een uitdagende buitenruimte. Sommige locaties hebben ook binnen een ruimte waar de grove motoriek tot bloei komt: een speelzaal met daarin een klimtoestel en ontdekkingsmogelijkheden. Voor de zintuiglijke ontdekkingsreizen hebben diverse locaties de beschikking over een snoezelruimte. In de speelzaal en buitenruimtes hebben de kinderen de gelegenheid om ook met andere kinderen te spelen dan hun eigen groepsgenootjes.

Doordat kinderen vaak kunnen kiezen waar ze gaan spelen, waarmee en met wie, ontwikkelen ze voorkeuren en vriendschappen. Ook scheidingen zullen ze meemaken. Waar nodig zullen pedagogisch medewerkers ontwikkelingen bijsturen door kinderen bij of uit elkaar te zetten en materiaal meer of minder beschikbaar te maken.

Een bijzondere competentie is het vermogen om alleen te spelen. Alleen spelen is iets dat de meeste kinderen in de loop van hun tweede jaar leren waarderen. Naarmate ze zich meer ontwikkelen zal het alleen zijn andere vormen aannemen. In alle vormen leren de pedagogisch medewerkers de kinderen om hun eigen privacy en die van anderen te respecteren. De ruimte biedt daarbij ondersteuning door zowel afscherming als overzicht te bieden.

Naast de genoemde algemene kindvisie, pedagogische cirkel en voorwaarden en uitgangspunten willen we de visie op veilig slapen en op corrigeren, complimenteren en bijzondere gebeurtenissen belichten.

Visie op veilig slapen

Op het kinderdagverblijf wordt door de kinderen geslapen in aparte slaapkamers. Ieder kind heeft een eigen bed. Wanneer de kinderen naar bed gaan krijgen zij een kusje of een knuffel voor het slapen gaan. Kinderen die een knuffeltje van thuis hebben, mogen dit mee naar bed nemen. Op iedere slaapkamer is een babyfoon aanwezig. De peuters hebben al snel door dat de pedagogisch medewerkers hen kunnen horen. Dit is voor de kinderen een prettig gevoel. Als kinderen in bed huilen, gaan de pedagogisch medewerkers kijken om te zien wat er aan de hand is en om het kind te troosten. Er zijn altijd kinderen die even huilen om in slaap te komen. Blijft een kind huilen dan wordt er om de 10 minuten gekeken wat er aan de hand is, zodat de kinderen weten dat de pedagogisch medewerkers niet "weg" zijn.

In de slaapkamer staan alleen veilige bedden. De bedden worden regelmatig op gebreken gecontroleerd. De bedden worden volgens een vast rooster verschoond. Wanneer er meerdere kinderen gedurende de week in het zelfde bed slapen, word dit bed tussendoor verschoond. De matrassen worden om de 5 jaar vervangen. In de slaapkamers moet er voldoende verse lucht zijn. Dit kan met het open doen van een raam of deur, of door een ventilatiesysteem. Regelmatig wordt er gecontroleerd via een CO2 meting of de luchtkwaliteit in de slaapkamers en groepsruimten aan de eisen voldoet.

Visie op corrigeren en complimenteren

Wij kiezen bewust voor deze bewoording omdat we de voorheen veel gebruikte woorden "straffen en belonen" niet meer willen gebruiken. Onze visie is dat we datgene wat anders kan of beter kan willen corrigeren en willen complimenteren wat goed en als positief wordt ervaren.

In de kinderopvang wordt positief gedrag niet aangemoedigd met behulp van eten of snoep. Dit is ook niet nodig. Een kind heeft genoeg aan een compliment, aai over de bol of knuffel, de motivatie om goed te doen is aanwezig bij kinderen. Indien een kind altijd iets krijgt na goed gedrag, kan een kind de motivatie vanuit zichzelf verliezen.

Corrigeren en complimenteren wordt op een verschillende manier tot uiting gebracht. Er is een andere aanpak bij de kinderen op een kinderdagverblijf dan bij de kinderen op de buitenschoolse opvang, maar ook kinderen onderling kunnen verschillend worden benaderd. We maken dus onderscheid in leeftijd en zien het kind als individu.

Op het kinderdagverblijf is het belangrijk te beseffen dat het geweten pas echt vorm gaat krijgen rond het derde levensjaar. Het is dan ook juist in deze fase erg belangrijk het kind te vertellen dat iets niet mag. Het waarom is vaak nog te ingewikkeld. Buiten dat is een van de favoriete spellen van kleine kinderen het opzoeken van de grenzen. Het is daarom van belang om flexibel om te gaan met kleine kinderen, of mee te gaan in het spel.

Corrigeren door een kind apart te zetten wordt gedaan binnen de groep. Maar kinderen worden niet op de gang geplaatst, of ergens anders waar geen toezicht is. Op die manier voelt een kind zich niet alleen. Een pedagogisch medewerker moet zich ervan bewust zijn dat een maatregel ook afgesloten wordt. Maak het goed met het kind zodat hij met een goed gevoel zijn spel weer kan hervatten.

Visie op ziekte en ongevallen

Het uitgangspunt is dat zieke kinderen thuis horen te zijn. Het kan dat een kind tijdens de opvang ziek wordt, er wordt dan gehandeld volgens de richtlijnen van de GGD Jeugd & Gezondheid gids en het opgestelde protocol. Uitgangspunt is: gebruik je kennis en je gezonde verstand.

Visie op overlijden

Indien een kind, ouder/ verzorger of medewerker van de kinderopvang komt te overlijden, bestaat de actie met name uit het organiseren van nazorg rondom de nabestaanden en de zorg voor de direct betrokkenen (kinderen van de locatie/groep en medewerkers).

De locatiemanager, pedagogisch medewerker en de directie van Het Steigertje geven vorm aan een passende vorm van zorg. Het doel hiervan is het op zorgvuldige wijze handelen na

overlijden van een kind, ouder/ verzorger of medewerker. Richtinggevend is de persoonlijke wens van de nabestaanden betreffende deze zorg. Hiermee zal respectvol worden omgegaan door een zorgvuldige afstemming met de nabestaanden op het gebied van welke informatie wanneer aan wie wordt gegeven, op welke manier er uiting wordt gegeven aan het condoleancebezoek en de begrafenis of crematie en op welke manier Het Steigertje hierin een rol mag of kan spelen.

Visie op kindermishandeling en seksueel misbruik

Elke vorm van voor een kind bedreigende en gewelddadige interactie van lichamelijke, psychische of seksuele aard. Hierdoor ontstaat ernstige schade bij het kind in de vorm van lichamelijk en/of psychische stoornissen. Onder kindermishandeling vallen ook verwaarlozing, het onthouden van essentiële hulp, medische zorg en onderwijs. Seksuele handelingen en intieme relaties met een kind zijn nooit geoorloofd of getolereerd. Vermoeden van kindermishandeling of seksueel misbruik zal worden gemeld bij de betreffende instantie.

Visie op ontwikkelingsproblemen

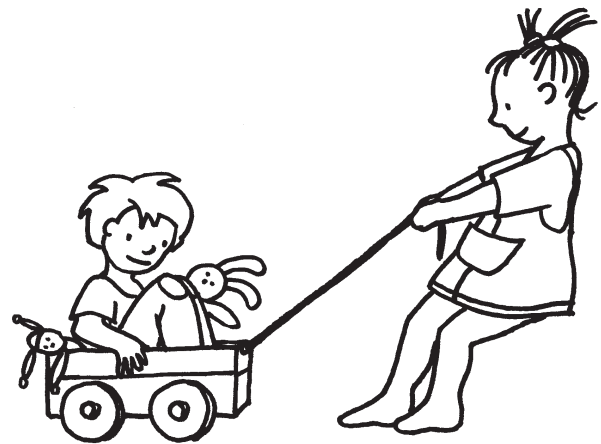
Een vroegtijdige signalering van ontwikkelingsproblemen is belangrijk om het kind zo te kunnen begeleiden dat het probleem kan worden opgelost of dat het kind de beperking leert hanteren. Er is sprake van een ontwikkelingsprobleem wanneer een kind grote afwijkingen vertoont op de gemiddelde ontwikkeling van kinderen met dezelfde leeftijd. Dit kan op lichamelijk, psychisch en sociaal gebied zijn. Het kind wordt daardoor belemmerd in zijn functioneren en/of in de omgang met anderen.

Visie op pesten

Pesten is gedrag dat min of meer bewust gericht is op één of meer kinderen en dat tot doel en gevolg heeft, dat degene die gepest wordt, zich gekwetst, geraakt, vernederd, afgewezen en/of buitengesloten voelt.

Pesten is een vorm van agressie. Pesten is vaak een ongelijke strijd van een groep tegen een eenling, of van een sterke tegen een zwakke. Bij Het Steigertje hanteren wij een actief beleid om pesten tegen te gaan. Kinderen leren dat pesten pijnlijk is en niet leuk.

Als een kind gepest wordt, moet het zich veilig kunnen voelen om dit bij de groepsleiding aan te geven. Een open houding van de groepsleiding is dus erg belangrijk. De groepsleiding maakt duidelijk aan het gepeste kind dat het probleem gezien, erkend wordt en ook aangepakt wordt.

Deel 3

Speciaal voor ...

Baby's

De groep bestaat uit maximaal 8 kinderen in de leeftijd van 6 weken tot ongeveer 1 jaar en 2 pedagogisch medewerkers.

Baby's zijn erg afhankelijk van anderen, vooral volwassenen. In hun spel, verzorging en ontwikkeling op de groep zijn ze dan ook erg pedagogisch- medewerkergericht. Daarom ligt bij pedagogisch medewerkers van een babygroep de nadruk op sensitiviteit en opmerkzaamheid. Die zijn nodig om de non-verbale signalen van een baby op te pikken. Vervolgens zijn expressiviteit en contact noodzakelijk om daar goed op in te gaan en de communicatie tweezijdig te maken.

Daarnaast is het noodzakelijk dat pedagogisch medewerker en kind de gelegenheid hebben om elkaar te leren kennen. De inzet van vaste pedagogisch medewerkers is daarbij essentieel. Ook de overdracht met de ouders speelt hierin een belangrijke rol. Na de intake zijn de breng- en haalcontacten hiervoor het aangewezen moment. Ouders geven en krijgen zoveel mogelijk informatie, wat ook voor hen het afscheid en de overgang makkelijker maakt.

Voor de baby is afscheid vaak niet het grootste probleem. Het is eerder de overgang van de ene naar de andere situatie die soms moeizaam gaat. Ouders zijn dan het vaste punt, de vertegenwoordigers van veiligheid en geborgenheid. Dat is precies wat we natuurlijk graag zien, maar dat kan soms het afscheid nemen wat moeilijk maken. Hetzelfde geldt overigens voor het afscheid nemen van de pedagogisch medewerker. Een baby leert in de eerste maanden zichzelf te onderscheiden van de rest van de wereld. Dat besef is de start van een enorme ontdekkingsreis. Baby's leren door herhaling en bevestiging. Dat betekent onder meer dat ze dingen automatisch aan elkaar koppelen als die regelmatig tegelijkertijd of samen gebeuren. Dit is één van de redenen dat baby's hun pedagogisch medewerkers en groepsleden vaak niet herkennen als ze hen in de supermarkt tegenkomen. Herhaling en bevestiging betekent ook dat een baby soms eindeloos met hetzelfde spelletje bezig kan zijn.

Dit is nodig om de wereld te leren kennen. Pedagogisch medewerkers zullen het kind dus ook stimuleren om zelf, proefondervindelijk, zichzelf en de wereld te verkennen. De pedagogisch medewerker is nodig om al die ontdekkingen en grenzen te bevestigen. Dat kan op verschillende manieren. Praten moet daarbij ondersteund worden door mimiek, stemgebruik en gebaren of fysieke ondersteuning. Zo krijgt een baby de boodschap mee dat iets heel knap, inderdaad zo, al goed of niet de bedoeling is. Dat wordt dan vervolgens herhaald, soms ook met groepsleden, zodat al die concepten, grenzen en begrippen langzamerhand inslijten en steeds meer betekenis krijgen.

Een baby kijkt niet ver vooruit en kan gebeurtenissen nog niet in gedachten vergelijken met andere mogelijkheden. Een kleine tegenslag kan dus zorgen voor een groot verdriet: het wordt niet gerelativeerd. Pedagogisch medewerkers erkennen dat, op kindniveau, maar zullen wel hun best doen om de baby te troosten. Afleiden, een andere situatie aanbieden, 'uit de herhaling' halen zijn vaak al genoeg om een baby weer te laten lachen.

Baby's krijgen hun voedingen zoals de ouders dat bij intake en overdracht aangeven. Daarbij is het de bedoeling dat een kind wel al ontbeten heeft, dus dat de eerste voeding door de ouders gegeven is voordat het kind gebracht wordt. Als de pedagogisch medewerker alleen op de groep is heeft ze weinig gelegenheid om een baby de fles te geven. Dit is over het algemeen het geval voor 9:00 uur en na 17:00 uur. De voedingstijden en hoeveelheden worden door de pedagogisch medewerkers bijgehouden. Bij het ontdekken van vast voedsel wordt het logboek ook gebruikt om reacties en allergieën bij te houden. Informatie van en naar de ouders blijft dus heel belangrijk.

Vanaf ongeveer acht maanden eten baby's mee aan tafel. In overleg met de ouders wordt besloten of ze een potje babyvoeding krijgen of met de pot mee-eten. Als ze jonger zijn, komen ze wel tijdens het eten aan tafel zitten, voor de gezelligheid, de rust en het laten wennen aan de tafelgevoontes.

Speciaal voor ...

Ukken

De groep bestaat uit maximaal 10 kinderen in de leeftijd van 1 jaar tot ongeveer 2 jaar en 2 pedagogisch medewerkers. Ukken doen al heel veel zelf. Zelf drinken, eventueel uit een aangepaste beker, zelf spelen en vooral: zelf bewegen! Ze vinden dat ook heerlijk. Ook meehelpen en het uitvoeren van kleine taken zoals opruimen vinden veel kinderen in deze leeftijd erg leuk. Pedagogisch medewerkers helpen ukken om dingen zelf te doen door eerst heel dichtbij te blijven, een taak in stapjes op te delen, te wijzen, en te vertellen. Langzamerhand zal de pedagogisch medewerker zich dan steeds verder uit de situatie terugtrekken, zodat het kind de gelegenheid heeft het zelf te doen. Op het gebied van persoonlijke competenties maakt een uk heel veel door. De ontwikkeling van de grove motoriek gaat van kruipen naar lopen naar rennen en klimmen. Natuurlijk maken de pedagogisch medewerkers daar tijd en ruimte voor vrij en letten ze goed op de klimmers. Ze houden daarbij ook evenwicht en coördinatie in de gaten. Taal ontwikkelt zich van het eerste brabbelen tot melodius (en onverstaaanbaar) gekwebbel en echte zinnestukjes. Veel kinderen hebben rond de leeftijd van 20 maanden een grote uitbreiding van hun woordenschat. Via taal en woorden ontwikkelen zich allerlei begrippen en concepten die de wereld voor de uk begrijpelijk maken. De pedagogisch medewerker heeft daarbij de taak om goed te luisteren en mee te praten met het kind. Bevestiging van de pedagogisch medewerker is voor de uk een belangrijke bekrachtiging. Ook de cognitieve competenties maken grote sprongen. Het geheugen van de uk groeit mee. De nieuwe mobiliteit zorgt ervoor dat het kind de weg in en rond de groep leert kennen en onthouden. Een uk weet vaak precies welk liedje bij welke situatie hoort en kan, in eigen woorden, vertellen over gebeurtenissen. Toch kan een uk nog niet z'n eigen overdracht met pedagogisch medewerkers en ouders doen. De pedagogisch medewerker stelt daarom aan ouders vragen over bijzonderheden en zal bij het ophalen door ouders ook zelf de bijzonderheden van de dag vertellen. Al deze ontwikkelingen betekenen dat veel ukken graag en goed zelf spelen. De

pedagogisch medewerker hebben ze nodig om hun ontdekkingen en ideeën te bevestigen, maar het is zeker niet de bedoeling dat ze het spel verstoort. Met andere ukken is er soms ruzie. De pedagogisch medewerker grijpt daarbij pas in als er onacceptabel gedrag vertoond wordt. Wat ukken vooral graag samen doen is lol trappen. Ukken kijken baldadigheid en gek doen bij elkaar af en proberen het dan zelf uit. Zo maken ze samen veel plezier. Voor de pedagogisch medewerkers is het zaak om daarbij duidelijk en consequent grenzen te stellen – herhaaldelijk. Imitatie speelt ook een grote rol in een andere vorm van samenspelen: rollenspel. Met name bij kleinere kinderen kunnen ukken zich bezig houden met verzorgen, helpen en 'moederen'.

Groepsactiviteiten bieden voor de ukken geen echte meerwaarde, behalve het samen eten. Ook de muzikles vindt in een groep plaats met de ukken die 's morgens wakker zijn. Het gezamenlijke karakter doet niets af aan het plezier dat de meeste ukken beleven aan muziek.

Wat pedagogisch medewerkers wèl doen, is met kleine groepjes iets doen. Vooral activiteiten die veel aandacht van een kind vragen, zijn hier heel geschikt voor. Zo kan een pedagogisch medewerker aan tafel met een paar ukken gaan lezen of puzzelen. Ze heeft dan voor elk kind persoonlijke aandacht. Vragen stellen, aanwijzen en prijzen ondersteunen het kind bij het zelf uitvoeren van de activiteit. De pedagogisch medewerker benoemt ook het proces en de activiteit zelf. Zo verbeteren de kinderen spelenderwijs hun concentratie, hun taakstrategieën en hun aandachtspanne. Ook van kinderen die liever fysiek bezig zijn, wordt verwacht dat ze af en toe een 'tafelspelletje' doen. Ze krijgen zo de gelegenheid om nieuwe, positieve ervaringen op te doen. Voor de pedagogisch medewerkers zijn dit goede momenten om de kinderen nog beter te leren kennen. Ukken zijn erg druk met het verkennen van hun omgeving. Daarbij lopen ze regelmatig tegen grenzen aan. Soms zijn dat 'natuurlijke' grenzen, zoals bijvoorbeeld een hekje tussen twee groepen in. Andere keren zijn het sociale grenzen, die vaak door de pedagogisch medewerker worden aangegeven en aangeleerd. Ongewenst gedrag wordt door de pedagogisch medewerker verbaal gecorrigeerd. Indien nodig wordt de uk even uit de situatie gehaald, bijvoorbeeld als een ander kind pijn

heeft en getroost wordt. Als een kind iemand pijn gedaan heeft zorgt de pedagogisch medewerker ervoor dat er aandacht is voor goedmaken. Soms heeft het kind daarna nog even tijd nodig om tot zichzelf te komen. Daarna kan er weer gewoon verder gespeeld worden.

Speciaal voor ...

Peuters

De groep bestaat uit maximaal 14 kinderen in de leeftijd van 2 jaar tot 4 jaar en 2 pedagogisch medewerkers.

Op een peutergroep is het vaak een drukte van belang. Peuters zijn bezig. Ze spelen met hun lievelingsspeelgoed, doen alsof ze samen naar de dierentuin gaan en vertellen hele verhalen. Dat kunnen ze en dat doen ze graag. Peuters zijn sociale wezens. Ze delen hun tijd, hun taken en hun belevenissen met elkaar. Meestal gaat dat goed. Een rol die veel peuters graag aannemen is die van 'baby', maar ook 'papa's' en 'mama's' zijn er voldoende – ze zorgen erg goed voor elkaar. Imitatie speelt bij peuters een grote rol in het spelen. Ook is hun verbeelding zich al aan het ontwikkelen. Dat leidt tot zeer gevarieerd sociaal fantasiespel. De pedagogisch medewerker is dan vooral nodig als 'begrenzer' en als luisterend oor. In verschillende situaties zal de pedagogisch medewerker omgangsregels aanreiken. Dit zijn de beleefdheidsregels die in de maatschappij zo gewaardeerd worden. De peuters krijgen deze aangeboden en worden daarin door de pedagogisch medewerker bijgestuurd waar nodig. Zo kunnen ze zich stapje voor stapje de spelregels eigen maken.

De wereld krijgt voor een peuter steeds meer betekenis. Dingen die ze niet begrijpen willen ze toch een plekje kunnen geven. Een goede relatie met de pedagogisch medewerker is dus heel belangrijk – al was het alleen maar om te zorgen dat er iemand is om vragen aan te stellen. Geduld en interesse zijn daarom kernkwaliteiten van de pedagogisch medewerkers. Die hebben ze ook nodig om om te gaan met de typische 'onderbroekenlol' onder peuters en om grenzen te blijven stellen aan onacceptabel gedrag (pesten, opstandigheid, ongehoorzaamheid).

Corrigeren op de peutergroep gaat gepaard met uitleg en luisteren. Zo leren de kinderen het belang van goede

communicatie. Als een peuter opstandig doet, zal de pedagogisch medewerker altijd proberen te achterhalen waar dat door komt. In veel gevallen kan ze de peuter helpen een alternatief te bedenken waarmee iedereen tevreden kan zijn. In andere gevallen komen ze tot een compromis; met een peuter kun je afspraken maken. Zaak is om ze ook na te komen. Bij hevige opstandigheid, driftbuien of agressie, is het soms nodig om te corrigeren of over te gaan tot een time-out. Ook daarbij wordt wel de nodige uitleg gegeven op peuterniveau. Als er sprake is van een structureel probleem, zullen de pedagogisch medewerkers in overleg met hun collega's een gezamenlijke aanpak overwegen. Ook de ouders worden er dan bij betrokken. Het Steigertje heeft de mogelijkheid om, als de ouders dat goed vinden, gedragsdeskundigen in te schakelen. Verder kan Het Steigertje ouders eventueel informatie geven over andere mogelijkheden wat betreft hulp- en/of dienstverlening. Een grote stap voor iedere peuter is zindelijk worden. Vrijwel alle kinderen worden op peuterleeftijd zindelijk. Op een peutergroep kunnen kinderen van elkaar de kunst afkijken en inspiratie opdoen. Met zindelijkheidstraining wordt

Noa heeft het autootje afgepakt waar Janique mee aan het spelen was. Juf Sonja heeft het gezien en houdt goed in de gaten hoe het verder verloopt. "Mag niet!" roept Janique boos. Noa gromt – Sonja moet er bijna om lachen. Janique pakt het autootje beet, maar Noa houdt het goed vast en rukt haar hand weer los. "Nou!" roept Janique, stampvoetend. Noa doet een stap naar haar toe en slaat met het autootje op de schouder van Janique. Sonja gaat staan. Noa en Janique kijken naar haar. "Wat gebeurt hier allemaal?" vraagt Sonja. Noa gooit het autootje naar Janique toe. Die raapt het op en zegt nog een keer tegen Noa dat ze het niet af mag pakken. Sonja gaat bij Noa op haar hurken zitten. "Je mag niet afpakken en slaan en gooien, hè. We kunnen beter een andere auto voor jou gaan pakken." Noa knikt. "Ga maar even 'sorry' zeggen tegen Janique, want je hebt haar pijn gedaan. Dan gaan we daarna een mooie auto voor jou pakken." Noa geeft de spelende Janique een kusje op haar schouder. Sonja vraagt aan Janique of het weer goed is. Ze knikt. Dan gaat Noa met Sonja een andere auto uitzoeken.

op de groep begonnen als ouders aangeven er thuis ook mee bezig te zijn. Ouders kunnen het proces ondersteunen door voldoende reservekleding mee te geven. Zindelijkheidstraining kan een intensief proces zijn, voor zowel kinderen als ouders en pedagogisch medewerkers. Soms verloopt het zindelijk worden niet naar wens. In overleg met de ouders kan de training dan even uitgesteld worden. Pedagogisch medewerkers kunnen een beloningssysteem gebruiken met stickers, om zo het proces inzichtelijk te maken. De peuter heeft dan ook een zichtbare prestatie geleverd om trots op te zijn. De pedagogisch medewerkers laten het kind regelmatig naar de wc gaan. Daarnaast stimuleren ze het kind om zelf te voelen en te waarschuwen als hij naar de wc moet.

Speciaal voor ...

Verticale groep

De groep bestaat uit maximaal 12 kinderen in de leeftijd van 6 weken tot 4 jaar met 2 pedagogisch medewerkers. Op een verticale groep zitten kinderen in de leeftijd van nul tot 4 jaar samen in één groep. Daarbij wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met een evenwichtige leeftijdsverdeling. Op een goed samengestelde verticale groep hebben de kinderen wat meer keus in speelmateriaal en speelkameraadjes. De kinderen kunnen daardoor spelen met datgene wat het beste

Hoewel Jeremy al anderhalf is, loopt hij nog niet. Hij kruipt ook niet. Hij schuift op z'n billen de groep door. Zijn motorische ontwikkeling verloopt 'a-typisch', heeft het consultatiebureau gezegd. Voor de rest ontwikkelt hij zich prima. Met praten en 'doen alsof' is hij zelfs erg vroeg begonnen. Hij speelt dus het liefst met de wat oudere peuters. Die kunnen ook al goed praten en brengen hem alles waar hij om vraagt. Juf Nadja kijkt daar met veel plezier naar. Wel laten ze Jeremy ook regelmatig, als de peuters in bed liggen, spelen met de andere ukken. Hun beweging zorgt ervoor dat Jeremy ook wat meer zijn best moet doen om vooruit te komen. Vooral balspelletjes doen ze graag, de ukken en Nadja. Jeremy begint het zo langzamerhand steeds beter te leren, dat voortbewegen.

aansluit bij de competentie-ontwikkeling. Vooral kinderen met een uiteenlopend ontwikkelingsprofiel hebben hier baat bij; zij kunnen bijvoorbeeld 'vadertje-en-moedertje' spelen met de oudste peuters (= vorderende fantasie) en daarnaast gebruik maken van sensomotorisch spelmateriaal (= basis tactiele en visuele ontwikkeling).

Wat we vaak zien is dat de jongere kinderen zich 'optrekken' aan de oudere kinderen in de groep. Zij maken dus optimaal gebruik van de diverse sociale omgeving. Bij de peuters en de ukken valt op dat ze op een heel natuurlijke manier leren om rekening te houden met de baby's en dat ze graag meehelpen met het verzorgen van de kleinste kinderen. Pedagogisch medewerkers houden dit natuurlijk altijd goed in de gaten. Pedagogisch medewerkers op een verticale groep zijn de hele dag bezig. Dit vraagt om een actieve, gefocuste en toch flexibele houding. Kindgericht werken is op de verticale groep heel vanzelfsprekend. Aangezien de ontwikkelingsfasen heel verschillend zijn, heeft de pedagogisch medewerker extra aandacht voor het aanbieden van activiteiten in kleine groepjes of zelfs voor één kind tegelijk. Daarbij is het mogelijk om ook wat verder vooruit te denken, want het feit dat kind en pedagogisch medewerker jarenlang in dezelfde groep zitten, waarborgt de continuïteit.

De halfverticale groepen zijn verdeeld in baby-ukkengroepen. De baby-ukkengroep bestaat uit maximaal 9 kinderen in de leeftijd van 6 weken oud tot 2 jaar oud met twee pedagogisch medewerkers.

Speciaal voor ...

Kinderen van 4 – 7

De groep bestaat uit maximaal 20 kinderen en 2 pedagogisch medewerkers.

Vanaf de leeftijd van 4 jaar gaan kinderen naar school. Dit is een grote stap, waar veel kinderen erg van onder de indruk zijn. Ze zijn in het begin dan ook vaak moe als ze uit school komen. Vanaf groep 3, als het schoolse leren begint, zijn ze ook vaak ongedurig na al dat stilzitten. Op school zijn de kleuters ineens niet meer de grootsten,

zoals op het kinderdagverblijf, maar juist de kleinsten – een hele andere positie.

Al deze dingen maken de opvang van kinderen van 4 tot 8 jaar tot een dynamische onderneming. Daarnaast spelen natuurlijk nog andere ontwikkelingen in een kinderleven: ontwikkeling van jongens- of meisjesgedrag, hechting aan speelkameraadjes en pedagogisch medewerkers, leren oorzaak en gevolg te overzien, morele ontwikkeling, enzovoort.

Voor kinderen van 4 en 5 jaar is het belangrijk om de tijd te krijgen om te wennen aan de nieuwe situatie met school en opvang. Ze zijn niet alleen moe, maar soms ook wat terughoudend in activiteiten en in het contact met kinderen en pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers geven het kind de rust die het nodig heeft om 'in de groep te komen'. Kinderen die bang of verlegen zijn krijgen in het begin dan ook wat meer ondersteuning dan ze eigenlijk nodig zouden hebben, bijvoorbeeld bij het verkennen van de ruimtes, zelfstandig naar de wc gaan of zelf een activiteit kiezen. Wanneer de pedagogisch medewerker merkt dat het kind wat meer vertrouwd raakt met de BSO, wordt die extra ondersteuning weer wat losgelaten en krijgt het kind weer meer ruimte om zichzelf te laten zien.

Om te zorgen dat de kinderen voldoende lichaamsbeweging krijgen en hun energie 'kwijt kunnen', gaan alle kinderen op de BSO zo vaak mogelijk naar buiten. Op alle dagen is hiervoor tijd ingeruimd. Daarnaast worden er diverse sport- en spelactiviteiten aangeboden. Een deel hiervan vindt plaats in samenwerking met de scholen die de kinderen bezoeken, als onderdeel van de brede school. Dit bevordert de continuïteit en maakt het mogelijk om zowel school als vrije tijd beter af te stemmen op de kinderen en hun eigen ritme.

Behalve sport en spel worden in de BSO en de brede school ook creatieve en expressieve activiteiten en buitenactiviteiten aangeboden.

Op de BSO ontwikkelt zich in de groep een kleine samenleving met soms complexe verhoudingen. Kleine kinderen doen de grootsten na, meisjes en jongens zoeken elkaar op, kinderen zoeken grenzen op en dagen autoriteit uit. Het zijn de dagstructuren die deze maatschappij leefbaar maken. Vaste volgorde en afspraken bieden voorspelbaarheid en vertrouwen

aan individuele kinderen. Dat bevordert het gevoel van veiligheid. Diezelfde structuur biedt groepjes kinderen, zelfs de hele groep, duidelijkheid en evenwicht. De pedagogisch medewerkers houden de dagstructuur dan ook scherp in de gaten en observeren hoe elk kind zich daarbinnen (of daarbuiten) beweegt.

De rol van de pedagogisch medewerker op de BSO is eerder ondersteunend dan verzorgend. De pedagogisch medewerker biedt een luisterend oor, een troostende hand, een goed gesprek en een speelkameraad. Daarnaast is ze de regelaar, de corrector en de bemiddelaar, hoewel ze deze functies ook overdraagt aan de kinderen zelf. De jongste kinderen op de BSO maken vooral gebruik van de pedagogisch medewerker als speelkameraad, beschermer en bemiddelaar.

Speciaal voor ...

Kinderen van 8 – 12 jaar

De groep bestaat uit maximaal 20 kinderen 2 pedagogisch medewerkers.

Bij kinderen in de leeftijd van 8 tot 12 jaar ligt de nadruk op de sociale ontwikkeling. Op de BSO is hun eerste loyaliteit aan elkaar en zichzelf. Kinderen kunnen en weten al veel en zijn vrij zelfstandig. Ze vormen hun eigen vriendschappen en hebben daarin ook hun eigen conflicten. Omgangsvormen zijn voor deze kinderen erg belangrijk. Ze zijn in staat om erover te praten en beginnen in abstracte termen te denken. Dit maakt dat de pedagogisch medewerker een andere rol heeft dan bij jongere kinderen. Hoewel het belangrijk is voor een kind van 9 om een vaste pedagogisch medewerker in vertrouwen te kunnen nemen, is haar constante aanwezigheid niet meer gewenst. Kinderen van deze leeftijd hebben behoefte aan privacy; een eigen plek waar ze zich met vrienden of alleen even terug kunnen trekken. Onze BSO's bieden zulke plekken. De pedagogisch medewerker houdt daarbij toezicht op enige afstand.

Groepsvorming en pesten zijn problemen die bij de grote BSO-kinderen een rol kunnen spelen. Pedagogisch medewerkers en kinderen zijn hier heel alert op. Huisregels en omgangsregels worden met de kinderen besproken. Zij hebben daar ook een stem in, net als bij spel materiaal en activiteiten. Door de

kinderen te betrekken bij de gang van zaken, worden ze medeverantwoordelijk voor de sfeer en de relaties binnen de groep. Onacceptabel gedrag wordt dan minder gedoogd en zal sneller ontdekt en doorbroken worden. Bij agressie (in welke vorm dan ook) of intimidatie grijpt de pedagogisch medewerker in. Zij geeft indien nodig een straf of een time-out en geeft de kinderen tijd om af te koelen. Daarna praten de betrokkenen de situatie uit, met de pedagogisch medewerker erbij. Er is dan ook aandacht voor verontschuldiging en goedmaken.

Het ontwikkelen van verantwoordelijkheid en initiatief is een belangrijk onderdeel van zelfstandigheid. Kinderen in deze leeftijd hebben daarbij nog wel ondersteuning nodig. De pedagogisch medewerker stelt vragen en biedt uitdagingen. De kinderen komen zo tot een balans tussen bedachtzaamheid en activiteit. Lichamelijke activiteit en expressiviteit blijven belangrijk, ook voor kinderen ouder dan 7. Pedagogisch medewerkers bieden hier dan ook de mogelijkheid voor. Het abstractieniveau en de complexiteit worden aangepast aan de kinderen in de groep. Ook gezelschapsspellen en computers zijn op de BSO aanwezig. De computer wordt door de kinderen vooral gebruikt voor spelletjes en internetspelletjes. Dit bevordert de ontwikkeling van concentratie, strategisch denken en coördinatie. Om een brede ontwikkeling en gezondheid te bevorderen, wordt de tijd die de kinderen achter de computer doorbrengen door de pedagogisch medewerkers beperkt.

Behalve met elkaar spelen, spelen sommige grote kinderen ook graag met jongere kinderen. Ze helpen de kleinere kinderen of mogen onder toezien van de pedagogisch medewerkers even naar een kinderdagverblijfgroep om daar wat mee te helpen. Dit biedt hen de kans om de zorgzaamheid en verantwoordelijkheid die ze voelen ook daadwerkelijk in de praktijk te brengen. Bij de grote BSO-kinderen begint zich de interesse in het andere geslacht te ontwikkelen. Pedagogisch medewerkers stellen zich hierbij terughoudend op. Dat wil zeggen dat ze wel bereid en in staat zijn om in algemene zin over seksualiteit te praten, maar dat ze er niet zelf over zullen beginnen. Bij onacceptabel (grens-overschrijdend) gedrag treden pedagogisch medewerkers wel direct op.

Al deze zaken zorgen ervoor dat op de BSO de groepsindeling bepalend is voor de sfeer en de kwaliteit van de opvang. We

zorgen er dus voor dat we dit goed in de gaten houden en kunnen de groepsindeling indien nodig aanpassen aan de groepssamenstelling. Naast alle activiteiten, streven we op de BSO naar een huiselijke, gezellige sfeer. De kleinschaligheid van de BSO bevordert dat, door de kinderen in te delen in groepen. De groepen hebben vaste pedagogisch medewerkers. Als er op een locatie verschillende groepslokalen zijn, verzamelen de kinderen zich na het middageten vaak in één lokaal. Daarbij is de pedagogisch medewerker nooit alleen op de locatie: er is altijd minstens één andere volwassene in het gebouw die haar kan ondersteunen bij noodgevallen.

Naomi is geen lieverdje. Zo zegt ze het zelf, tenminste. Ze is bijna elf en laat zich niets wijsmaken. Niet alleen naar de pedagogisch medewerkers heeft ze regelmatig een grote mond, ook tegen de andere kinderen is ze soms erg ruw. Vandaag is er weer ruzie, deze keer in de huiswerkkamer. Najid komt juf Sacha halen. "Juf, Naomi heeft Daniël geknepen!" Sacha heeft uit haar ooghoeken wel een beetje gezien wat er in de huiswerkkamer gebeurde. Ze loopt met Najid mee. Naomi blijkt Daniël nogal hard geknepen te hebben, op een zeer persoonlijke plek. Daniël heeft pijn, Naomi staat tegen de muur van de kamer, armen over elkaar. "Hij begon." zegt ze boos. Sacha heeft iets anders gezien. Ze zegt tegen Naomi dat ze eerst maar even af moet koelen, dat ze het er over vijf minuten eens over zullen hebben. Najid gaat weer naar het andere lokaal, Daniël gaat met Sacha mee om te kijken hoe het met zijn blauwe plek is. Na vijf minuten gaat Sacha met Naomi en Daniël aan tafel om het incident te bespreken. Ze spreken af dat Naomi en Daniël geen uitdagende opmerkingen meer naar elkaar maken en Naomi biedt mokkend haar excuses aan. Naomi mag de eerste twee weken niet meer in de huiswerkkamer spelen.

Deel 4

Lees ook

Bij dit beleid horen ook:

- informatieboekje Het Steigertje
- Algemene voorwaarden
- Protocolmap
- Huisregels ouders
- Inwerkprogramma

¹ Waar hem of hij worden genoemd wordt vanzelfsprekend ook haar of zij bedoeld.

Stichting Kinderopvang Het Steigertje

Centrale Administratie en Bezoekadres

Hoogstraat 66

3011 PT Rotterdam

tel. (010) 206 07 11

fax. (010) 206 07 12

e-mail: info@steigertje.nl

internet: www.steigertje.nl

Postbank nr.: 3526255

ING Bank nr.: 653435053

